

ЗВІТ
про результати моніторингу освітньо-професійної програми
Середня освіта (Польська мова і зарубіжна література)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

На виконання наказу ректора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка від 29.09.2023 р. №125-ОД «Про проведення моніторингу освітніх програм університету»; відповідно до вимог розділу 6 «Моніторинг, перегляд та оновлення освітньої програми» Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (затв. вченовою радою університету 30 березня 2023 р., прот. №3; введено в дію наказом ректора 05 травня 2023 р. №51-ОД), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (затв. вченовою радою університету 31 березня 2022 р., прот. № 4; введено в дію наказом ректора № 39-ОД 01 квітня 2022 р.) та на виконання Плану роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на I семестр 2023-2024 навчального року (затв. вченовою радою університету 30 серпня 2023 р., прот. № 10; введено в дію наказом ректора № 118-ОД 31 серпня 2023 р.), Плану роботи вченової ради Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на I семестр 2023-2024 навчального року (затв. вченовою радою університету 31 серпня 2023 р., прот. № 10; введено в дію наказом ректора № 118-ОД 31 серпня 2023 р.), Плану заходів з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на I семестр 2023-2024 н. р. (затв. ректором університету 04 вересня 2023 р.) та з метою аналізу якості освітньої програми, її компонентів, організації і забезпечення освітнього процесу, викладацького складу, рівня задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти, задоволення роботодавців випускниками освітньої програми, оцінювання освітньої програми на відповідність критеріям забезпечення їх якості, визначення конкурентоздатності на ринку праці майбутніх фахівців за освітньою програмою

кафедрою слов'янської філології та загального мовознавства було організовано та проведено низку заходів, спрямованих на виявлення переваг та недоліків освітньо-професійної програми «Середня освіта (Польська мова і зарубіжна література)», збору об'єктивних відгуків щодо її наповнення задля підвищення якості вищої освіти та підготовки конкурентоздатних фахівців.

У проведенні моніторингу освітньо-професійної програми взяла участь робоча група у складі: гарант – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської філології та загального мовознавства Білоусова Т.П.; завідувач кафедри слов'янської філології та загального мовознавства, кандидат філологічних наук, доцент кафедри Стажнюк Н.О.; кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри Дворницька Н.І.; науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес за освітньо-професійною програмою: Шаповал О.Г., доцент, доцент кафедри германських мов і зарубіжної літератури; Свідер І.А., доцент, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови; Михайлук В., здобувач вищої освіти 4 курсу (Pol1-b20), (склад групи затверджено на засіданні

кафедри слов'янської філології та загального мовознавства протокол № 10 від 28.09.2023 р.), члени групи забезпечення, стейкголдери, випускники та здобувачі вищої освіти.

Освітньо-професійна програма, моніторинг якої проводився, реалізується в університеті четвертий рік, її актуальна редакція знаходиться за посиланням: https://drive.google.com/file/d/1Jz42Jir5n1UtkhmnPwMEwKUi_Tuu7uB-/view

Опитування 10 здобувачів вищої освіти 3-4 курсів шляхом анкетування «Освітня програма очима здобувача освіти» (<https://monitoring.kpnu.edu.ua/inozemnoi-filologii/>) показало такі результати:

1) 100 % опитуваних були ознайомлені зі змістом освітньо-професійної програми, негативної відповіді не дав жоден;

2) переважна більшість респондентів, 90%, вважає зміст переліку освітніх компонентів (навчальних дисциплін) освітньо-професійної програми достатнім для якісної професійної підготовки, 10% – не знає відповіді на це запитання;

3) на запитання «Чи всі навчальні дисципліни, які Ви вивчаєте (вивчали), є необхідними для Вашої професійної діяльності?» 40% опитаних відповіли «так»; 30% – «ні», ще 30% не визначились із відповіддю. Опитувані висловили побажання включити до навчального плану спеціальності дисципліну «Історія та культура Речі Посполитої» та в більшому обсязі вивчати українську мову. Також вважають за потрібне отримати можливість заочного навчання за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (польська)).

4) 70% респондентів вважають, що реалізували право на вибір навчальних дисциплін упродовж терміну навчання за даною освітньо-професійною програмою; відповідно 30% – що не реалізували;

5) кількість часу на практичну підготовку вважають достатньою 100% опитуваних;

6) усім здобувачам вищої освіти (100%) вдалося реалізувати свої фахові вподобання та здібності під час опанування навчальних дисциплін освітньо-професійної програми;

7) на запитання про те, чи правильно структурно та логічно побудований освітній процес за навчальним планом освітньо-професійної програми, позитивно відповіли 100% здобувачів вищої освіти, негативних відповідей немає;

8) усі опитувані (100%) виконували завдання самостійної роботи з навчальних дисциплін навчального плану освітньо-професійної програми;

9) так само 100% здобувачів вищої освіти позитивно відповіли на питання, чи повідомляли їм викладачі інформацію про можливості опанування освітньо-професійної програми в умовах внутрішньої / міжнародної академічної мобільності;

10) більшість здобувачів вищої освіти (90%) завжди мали можливість консультуватись із викладачами з навчальних дисциплін навчального плану освітньо-професійної програми, 10% вважають, що такої можливості не мали;

11) На запитання, чи надавали їм викладачі рекомендації для виконання самостійної роботи з навчальних дисциплін щодо необхідної літератури, електронних джерел та інформацію про використання платформи MOODLE, позитивно відповіли 90% опитуваних, 10% відповіли «ні».

12) 100% позитивних відповідей дали респонденти на питання про використання викладачами в освітньому процесі мультимедійних засобів під час проведення різних видів навчальних занять;

13) 30% здобувачів вищої освіти оцінили якість змісту та рівня викладання навчальних дисциплін освітньо-професійної програми на факультеті на «відмінно», 50% – «добре», 20% – «задовільно»;

13) загальна оцінка якості навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу з навчальних дисциплін освітньо-професійної програми така: 40% – «відмінно», 60% – «добре».

Здобувачі вищої освіти запропонували впровадити заочну формі завчання за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Польська мова і зарубіжна література)» (1 пропозиція); загалом освітньо-професійною програмою задоволені, змін у ній не пропонували.

Опитування випускників здійснено через «Анкету випускника» <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgzGwHVSftRGtLDLVCDcTfDDhkMP?projector=1&messagePartId=0>. У ньому взяли участь випускники 2021-2023 рр.

Опитування показало, що головним при виборі професії для випускників були перспективи працевлаштування, можливість кар'єрного зростання, можливість отримати безкоштовну освіту, відповідність наявним знанням, здібностям та нахилам у майбутній професійній діяльності, а також те, що професія допоможе знайти роботу за кордоном. При виборі майбутньої професії опитувані орієнтувались на особисту думку (70%) та поради батьків (30%). Всі випускники вважають, що отримана ними професія затребувана на ринку праці. Вони отримали знань в процесі навчання для майбутньої професійної діяльності. На запитання, чи мають вони досвід роботи, 30% відповіли «так», 70% – «так, але працюю не за спеціальністю». Своє перше місце роботи 70% випускників знайшли через інтернет, 30% – за порадою друзів. В процесі пошуку роботи опитувані зіткнулися з такими труднощами: немає досвіду роботи (100%); невідповідність віку (30%); недостатність професійних знань і навичок (30%). Декому (30% опитуваних) довелося перенавчатись, навчатись новим знанням упродовж 1 місяця.

70% випускників повністю задоволені рівнем своєї освіти; 30% - скоріше задоволені. Організованість і пунктуальність викладачів, володіння матеріалом та раціональне використання часу на заняттях, актуальність навчального матеріалу вони оцінили так: «5» - 70%, «4» - 30%. На думку 30% опитуваних, викладачі кафедри вміють викликати інтерес до дисципліни «добре», 70% - «відмінно». Об'єктивність, повага й тактовність у ставленні до студентів: 70% - «добре», 30% - «відмінно». Культуру зовнішнього вигляду викладачів, організаційний супровід і допомогу у вирішенні поточних навчальних проблем 100% випускників оцінили на «відмінно». Забезпечення навчальними й методичними матеріалами під час всього терміну навчання: «5» - 70%, «4» - 30%. Такі самі результати щодо взаємодії з куратором групи. Методична та фахова допомога у виробничих стажуваннях і практиках: «відмінно» - 30%, «добре» - 70%. Налагодження співпраці з потенційними роботодавцями: «відмінно» - 33%, «задовільно» - 33%, «нездовільно» - 33%. Надання якісних фахових знань та професійних компетенцій; доступність та зрозумілість навчальних вимог: «5» - 70%, «4» - 30%.

Зауважень і пропозицій випускниками не зроблено.

Опитування роботодавців у якому взяли участь 4 особи, відбулося через «Анкету для роботодавців» https://docs.google.com/spreadsheets/d/1wFSSjqnPo9X6IxHJ5cvF5Ou_MNiWB5k8/edit#gid=1635693125. Результати наступні:

1) серед чинників мають найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця освітньої програми спеціальності, названі стратегічне мислення та націленість на кінцевий результат (1 відповідь); навички управління персоналом, колективом на основі власної ерудованості, загальної культури та комунікальності (1); здатність працювати у команді та ефективно представляти спільні результати праці (1); володіння інформаційними, комунікаційними технологіями та основами діловодства (1)»

2) якість підготовки випускників К-ПНУ оцінюють як «високу» всі опитувані;

3) основні переваги в підготовці випускників К-ПНУ: професіоналізм випускників та їх готовність до швидкого реагування в нестандартних ситуаціях (2), високий рівень теоретичних знань і практичної підготовки (1); володіння сучасними методами і технологіями у професійній діяльності (2 відповіді);

4) всі роботодавці вважають, що якість підготовки фахівців спеціальності/освітньої програми К-ПНУ, в рамках якої вони співпрацюють, відповідає сучасними вимогам ринку праці;

5) серед основних недоліків у підготовці випускників К-ПНУ опитувані назвали: недостатній рівень практичної підготовки (3), відсутність бажання до саморозвитку та самоосвіти (1);

6) на думку всіх роботодавців, у підготовці випускників К-ПНУ слід поліпшити рівень практичної підготовки;

7) в освітній процес здобувачів вищої освіти спеціальності або освітньо-професійної програми, на думку всіх опитуваних, не варто вводити нових навчальних дисциплін, наявних достатньо для опанування професійного рівня;

8) всі опитувані вважають, що спеціальність/освітня програма К-ПНУ, в рамках якої вони співпрацюють, забезпечує формування необхідних загальних і спеціальних (фахових) компетентностей. Вони не внесли пропозицій щодо змін у програмі.

Наочанок роботодавці подякували університету та викладачам, які реалізують освітні компоненти програми, за якіну підготовку спеціалістів.

18 жовтня 2023 року відбулося спільне засідання завідувачів випускових кафедр та гарантів освітніх програм галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Провідні науково-педагогічні працівники факультету іноземної філології обговорили попередні результати моніторингу програм та пропозицій стейкholderів щодо удосконалення ОПП. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0pMtSg9jvvvTCtyPaLi4lefbeM9GY6AFPsXZH4Ler6pXB8WTkHKjh96HHwz6vxsl&id=10006360723926

23 жовтня у рамках щорічного моніторингу відбулася зустріч гарантів освітньо-професійних програм Білоусової Т.П. і Стакнюк Н.О. з директором Кам'янець-Подільського ліцею № 13 Охотою І.В. <https://slovfil.kpnu.edu.ua/2023/10/24/prodovzhuiemo-spivpratsiu-zi-stejkholderamy-kam-ianets-podilskym-litseiem-13/> В ході зустрічі було обговорено ОПП «Середня освіта (Польська мова і зарубіжна література)» та

«Середня освіта (Мова і література (польська, англійська))», намічено шляхи їх удосконалення відповідно до нових вимог та тенденцій щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. Директорка навчального закладу зосередила увагу на практичній підготовці здобувачів вищої освіти. Зокрема, позитивно оцінила збільшення термінів навчальних і виробничих практик. Озвучила вимоги до компетентностей, які мають формувати практики, принципів їх оцінювання. Серед переваг програм були відзначенні: вдала структура теоретичної підготовки, значний обсяг і поступове ускладнення завдань навчальних і виробничих практик, наявність у навчальному плані декількох вибіркових дисциплін загально-філологічного спрямування, які забезпечили можливість реалізації індивідуальних освітніх запитів. Охota I.B. розповіла про свій досвід викладання, подякувала за якісну і дуже затребувану сьогодні освіту, підкреслила велике значення дисципліни «Методика викладання польської мови» і наголосили на необхідності збільшення годин на її вивчення. Також під час зустрічі було підписано договір про наукове консультування з нашим основним стейкголдером.

9 листопада 2023 р. відбулась зустріч робочих груп, які проаналізували програми «Середня освіта (Польська мова і зарубіжна література)» (2020 р., гарант – доцент Білоусова Т.П.) і «Середня освіта (Мова і література (польська, англійська))» (2021, 2022, 2023 рр., гарант – доцент Стакнюк Н.О.) <https://slovfil.kpnu.edu.ua/wp-admin/post.php?post=4124&action=edit>. В зустрічі, окрім гарантів ОПП, взяли участь члени робочих груп: доцент кафедри германських мов і зарубіжної літератури Шаповал О.Г., доцент кафедри англійської мови Свідер І.А., доцент кафедри слов'янської філології та загального мовознавства Дворницька Н.І., здобувачі вищої освіти Лабузова Катерина (Pol1-b21) та Михайлук Владислав (Pol1-b20). До зустрічі долучилися також старшокурсники Валерія Сіднюк і Володимир Бабійчук. Присутні обговорили шляхи вдосконалення освітньо-професійних програм, стан їх реалізації, результати опитувань випускників та роботодавців. Зосередили увагу на головних напрямках підготовки до акредитації.

Серед пропозицій, висловлених здобувачами вищої освіти, випускниками і стейкголдерами, зафіксовано такі:

- 1) зменшити кількість завдань під час практик;
- 2) «розвантажити» семестри, в яких заплановано 4-5 екзаменів, курсову і практику;
- 3) надати можливість заочного навчання за освітньо-професійною програмою.

Отже, проведений моніторинг дозволив виокремити сильні сторони освітньо-професійної програми, працювати над усуненням її недоліків, реагувати на потреби сучасної освіти, змінюючи та доповнюючи перелік і зміст освітніх компонентів.

На основі отриманих даних та пропозицій розглянатиметься можливість внесення конструктивних змін, які дозволять удосконалити рівень підготовки фахівців з даної спеціальності.

Результати проведеного моніторингу обговорювались на засіданні кафедри слов'янської філології та загального мовознавства 13.11.2023 року, протокол № 12.

Гарант освітньо-професійної програми

Тетяна БІЛОУСОВА,
кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри
слов'янської філології та
загального мовознавства